

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. Aláírási (Arany Bika bérház). Tel.: 113. (7 melléklettel.) Szerkesztőségi hiv. órák d. u. 3-7-ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párti újság

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) főemelet. Telefon: 113. (7 melléklettel.) Hivatalos órák: reggel 8-este 6-ig.

Miért oly későn?

Néhány nappal ezelőtt a Szociáldemokrata Párt a Párizsban nyilvánosságra hozott magyar béketervezettel kapcsolatos kiáltványt tett közzé tegnap pedig a Magyar Kommunista Párt ismerette kiáltványában felfogását a magyar békecélok tekintetében. A két munkaspárt állásfoglalása elítéli szerencsétlen hazánknak szinte elviselhetetlen terheket ígérő béketervezeteket.

Mi őszinte örömmel üdvözöljük az említett kiáltványokat, amelyek bizonyosságát adják annak, hogy a békecélok tekintetében nemcsak a közvélemény egységes, hanem a politikai pártok is megtalálták végre az összefogás és egység útját. Örömmünk annál nagyobb és őszintébb, mert hiszen ez év tavaszán bizonyos aggodalommal szemléltek a munkaspártoknak a magyar békecélok tekintetében elfoglalt álláspontját, mely lényegesen eltért a miénktől és azzal fenyegetett, hogy a nagyhatalmak előtt nem tudnak egységes magyar békecélokat felmutatni. Szerencsére nem így történt. S amilyen megnyugvással fogadjuk a magyar politikai életben kialakult egységet, annyira fájjaljuk, hogy ez az egység nem korábban jött létre. Egyáltalán nem akarunk ünneprontók lenni és azt boncolgatni, hogy az egységnek kissé késői kialakulása járt-e és milyen mértékben járt káros kihatásokkal nemzeti érdekeink szempontjából.

Néhány tényre azonban szeretnénk rámutatni most, amikor Párizsban a huszonegy nemzet értekezletén érik a döntés, mely elhatározóan megszabja a magyar sors további alakulását. Köz tudomásu tény, hogy a Független Kisgazda Párt ez év februárjában megfogalmazta békecélpontjait, amely azonban nem lehetett kormányprogram éppen koalíciós partnereink ellenzése következtében. Emlékszünk egyes lapok cikkeire, amelyek Magyarországra számára a legsúlyosabb háborús bűnösség bizonyítványát állították ki hosszú hónapokon keresztül, emlékszünk vezércikkekre, amelyek nem akartak tudni magyar igényekről s hogy szűkebb hazánknál maradjunk, emlékszünk a Kisgazda Párt nagyszabású debreceni békegyűlésére, amelyen a legmagyarabb város közvéleménye adótt kifejezést az igazságos béke iránti vágyának. S emlékszünk arra, hogy ezt a békegyűlést a helyi munkaspártok és azoknak sajtója mint soványsza, reakciós megmozdulást igyekezett felülmúlni s fenyegető cikkeikkel meghiusítani.

Az az állásfoglalás, amelyet a magyar békecélokkal kapcsolatban tettünk s amelyet hosszú időn keresztül revizionizmusnak bélyegeztek a tulsó oldalról, ma a koalíciós kormány hivatalos álláspontja lett. A munkaspártok nyilván tömegeik óhajától vezéreltetve és figyelembevéve az ország egységes akaratát — változtattak a békecélok tekintetében

7-15 százalékkal csökkennek a kiskereskedelmi árak

MTI jelenti: A Gazdasági Főtanács sorozatos tárgyalásokat folytatott az ipari árak leszállítása ügyében. A Gazdasági Főtanács elrendelte a gyárpari és a kispár által forgalombahozott minden árunak, szolgáltatásnak árából az előállító 5 százalékos engedményt köteles tenni. Az árengedmény nem vonatkozik a szén a gáz, a pamutfonal árára, vizdíjakra, kelmefestés, vagyisztítás, műselyem fonal stb. árára,

amelyekről később történik döntés. Az árszállítási rendelet szerdán reggel lép életbe és intézkedik arról is, hogy a nagykereskedők haszonulcsa 1-2-3, míg a kiskereskedők haszonulcsa 3-5-7 százalékkal leszállítottassék. Ennek következtében a kiskereskedelmi árak általában 7-15 százalékkal csökkennek. A Gazdasági Főtanács elhatározta azt is, hogy az utalvány ellenében kiadott mezőgazdasági

üzemanyagok árát, főként a kincstári árrészesedés engedélye révén, 50 százalékkal csökkenteni kell. A világítás céljait szolgáló petróleum ára liperenként 10 fillérrel csökkent. Az árszállítások terén további intézkedések várhatók, mert az anyag- és árhivatali kötelezetk, hogy minden iparcikk árát záros határidőn belül vizsgálja felül és a javaslatot tejjessze a Gazdasági Főtanács elé.

Gyöngyösi háromnegyed órás beszédben fejt ki a magyar álláspontot a békeértekezleten

A békeértekezlet hétfő délutáni ülésén Visinszkij kifogásolta, hogy csak a jugoszláv kiküldöttnök akarják megengedni, hogy kifejtésére álláspontját Gasperi előterjesztéséről. Alexander brit kiküldött hoztette, hogyha minden volt ellenséges állam felszólalása után minden kiküldött szabadon kifejtheti nézetét, akkor még szeptember 23-án, az Egyesült Nemzetek közgyűlésének megnyitási napján is csak a szerződéses meglágyalásánál tartanak. A világ pedig azt kívánja, hogy az értekezlet minél előbb készítsse el a békeszerződéseket.

A francia küldöttség körében

Molotov beszéde Olaszországról

A békeértekezlet kedd délelőtti ülésén Molotov kijelentette, hogy Olaszország a törtécelemben nagy szerepet játszott. Hiszünk a nagy szabad nép jövőjében — folytatta — de Mussolini Olaszországa az imperializmus útjára lépett. Olaszország, ha jóviszonyt igyekszik fenntartani szomszédaival, számíthat valamennyi demokrata ország jóakarására. Gasperi beszéde azonban nem az a válasz volt, melyet vártak tőle a béketervezet tekintetében. Gasperi nyilatkozatának középpontjában a Triest-re és Isztriára vonatkozó olasz igények álltak. Beszédében nem az új demokratikus Olaszország hangja nyilvánult meg, hanem a régi imperialista Olaszországa, amely ellensége a szlávoknak. Ezután emlékeztetett arra, hogy Ju-

határozottan kijelentették, semmiféle olyan lépést nem tettek, amely a békeértekezlet esetleges elnapolását vonná maga után. Eppen azt remélik, hogy az értekezlet idejében elkészül munkájával és lehetővé válik, hogy a fő delegátusok résztvegyenek az Egyesült Nemzetek szervezeteinek ülésén.

A magyar külügyminiszter felszólalását csütörtök délutánra irányozták elő, de nincs kizárva, hogy a napirendet közben megváltoztassák. A beszéd már elkészült, 16 oldal terjedelmű és körülbelül háromnegyed óráig fog tartani felolvasása.

Kisért a múlt...

A Párizsban működő csehszlovák delegáció a végsőkig fokozta magyarellenes tevékenységét. A diplomáciai és propoganda munkájuk kisértetiesen emlékeztet az első világháborút követő békeértekezleten kifejtett tevékenységükre. Ujabbán azt híresztelik, hogy Magyarországon kb.

500 ezer szlovák él, tehát majdnem ugyanannyi, mint amennyi a magyarok száma Szlovákiában és nagy buzgalommal igyekeznek helyet keresni a kiutasítandó szándékolt szlovákiai magyaroknak. Még azt is megállapították, hogy Magyarországon a földreform után 690 ezer holdat

egy ideig folytatott politikájukon. Bár ne lenne ok az aggodalomra, hogy miért történt meg ez oly későn és miért nem csatlakozott valamennyi demokratikus párt még idejében a Kisgazda Párt mozgalmához az igazságos béke érdekében. Előszörbe töl a felelősség kérdése, melyet a másik oldalon sokkal kisebb jelentőségű kérdésekben szeret-

még nem osztottak szét. Öntözéssel, talajjavítással egymillió hold szikest lehetne termőföldd

A felhatalmazási javaslatot tárgyalja a nemzetgyűlés

A nemzetgyűlés keddi ülésén megkezdte a magyar köztársaság kormánya részére a rendeletek kibocsátására adott felhatalmazásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Révész László kispardapárti előadó ismertette a javaslatot és kérte ennek elfogadását.

Bognár József (kispardapárti) felszólalásában hangsúlyozta, meggyőződése szerint a koalícióra felülül szükség van. Demokráciánk a humanizmus demokráciája. A törvényhozás által hozott törvényben a nemzet egyetemének kell megnyilatkoznia. Demokratiká az embereket a demokratikus intézmények és a demokratikus szabadságjogokkal való élés teszi. Nekünk elsősorban arra kell törekednünk, hogy az egész országot teljes egészében demokratává tegyük. Fájdalmas tünet, amikor a demokratikus szabadságjogok érdekében a Kisgazda Párt szót emeli, jobboldali kívánságoknak könyvelik el azokat. Így volt ez az internálások esetében is, holott a legdemokratikusabb és legbaloldaliabb elv az, hogy az embert bírói ítélettel lehessen megbüntetni. Alilisnak mindenkit illetékes bírja elé és fontos, hogy a magyar nép magának érezze a végrehajló hatalmat. A magyar parasztság erejét messze túlmenően eleget jött a beszolgáltatásnak, olymértékben művelte a földet mint az Európában nagyon kevés helyen történt. Kisgazda Párt két okból szavazza meg ezt a remélhetőleg utolsó felhatalma-

átvarázsolni. Magyarország őszinte jószomszédi viszonyban kíván élni Csehszlovákiával is, a párisi magyar delegáció ezt a célt kívánja szolgálni, de fel kell vetnie a kérdést, szolgálja-e a dunavölgyi népek baráti helyzetét az a magatartás, amelyet a csehszlovák delegáció tanúsít, amikor a tények által magát befolyásolni nem engedve, ilyen propogandát fejt ki hatalmi céljainak elérése érdekében.

Károlyi Mihály Párisba érkezett

Károlyi Mihály hétfőn Párisba érkezett és azonnal megkezdte tárgyalásait abból a célból, hogy a magyar ügyet részvételével támogatassa. Károlyi Mihály szeptember első hetében visszatér Budapestre.

zasi javaslatot. Az egyik ok Nagy Ferenc és a koalíciós kormány iránti bizalom, a másik ok pedig, hogy érezzük, oly idők jönnek, amikor nem lehet még az ideális értelemben vett kormányzás módszereit korlátlanul alkalmazni, a rendkívüli intézkedésekre a továbbiakban még szükség lehet, különösen azért, mert olyan békeszerződés fenyegeti a népet, amely az Atlanti Chartában lefektetett elveknek nem felel meg. Pártja nevében a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

Nagy Imre (kommunista) azt mondotta, hogy a stabilizáció sikere után a kormány számíthat a nemzetgyűlés és a nép bizalmára. Ezután gazdasági kérdésekkel foglalkozott és hangsúlyozta, hogy beiterjes, sokjövendelmű mezőgazdaságot kell teremteni. A javaslatot pártja nevében elfogadja.

Révész Mihály (szoc. dem.) kijelentette, hogy minden feltétel nélkül megszavazza a bizalmat a kormánynak. Azt mondotta, hogy egész életük küzdelme arra irányul, „hogy minél több embernek legyen magántulajdonosa”, tehát nem szabad, hogy a javaslat tárgyalása során a gyanúnak még csak az árnyéka is jelentkezzen a magántulajdon kérdésében. A javaslatot pártja nevében elfogadja.

Szabó Pál (Nemzeti Parasztpárt) kijelentette, hogy az ilyen időkben a rendeleti úton való kormányzásra, illetőleg az erre való felhatalmazásra szükség van. A javaslatához hozzájárul.

Kéty Anna elnök javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését szerdán délelőtti tartsa, napirendjén a tárgyalás alatt levő felhatalmazási törvényjavaslattal. Dénes István pártönkivüli kérte, hogy a szerdai ülés napirendjére tűzzék ki a magyar békeszerződéssel szemben való állásfoglalást. A Ház az elnöki napirendet fogadta el.

Fotó Horváth
Simonffy-utca 1-b.

Befejeződött a Tejszövetkezet vizsgálata

A közelmúltban az Alföldi Tejüzem Szövetkezet ellen sorozatos támadások jelentek meg arról az oldalról, ahol nem tetszett, hogy a Parasztszövetség vette át a Szövetkezetet. Bűnügyi zárlatot, majd vállalati vezető kijelölését kérték az iparügyi miniszertől. A bűnügyi zárlatot nem rendelték el, a miniszter nem rendelt ki vállalati vezetőt, ellenben megbízta Varga Endre iparügyi miniszteri biztost, hogy vizsgálja meg a Tejüzem ügyeit, az átvételi körülményeket, az üzem menetét. Varga miniszteri biztos részletes vizsgálatot tartott, kihallgatta a vizsgálatnál kapcsolatban a tejüzem vezetőit, szakszervezetet, érdekelteket, az üzemvezetést, megnézte a központi és fiók elosztószerveket, tárgyalta a polgármesterrel, közellátási felügyelőséggel, Vegyikísérleti Állomással, bizalmiakkal, üzemi és irodai személyekkel, tehéntartó és fuvarozó gazdákkal. Ezenkívül dr. Somlyai József ügykezelési és könyvvizsgálókat tartott és 45 oldalas jelentést adott.

A három héti tartó vizsgálat most befejeződött. Megállapítást nyert, hogy a Tejszövetkezetet Jeney Kálmántól és társaitól a parasztszövetkeztől álló termelők vették át. Jeneyeknek 600 üzletrésze volt, most 625 tag 1764 üzletrészt lépett be, az alapszabályokat úgy módosították, hogy minden tag egy szavazatot gyakorolhat, vagyis négy gazda-tag Jeneyeket bármikor leszávazhatja. Az átvételnél voltak némi zökkenők. A parasztság a tejszolgáltatást eddig gyanakvással nézte, mert nem tudta, hogy a beszolgáltatott tejet ki fogyasztja el és a beszolgáltatásnak vonatoltan tett eleget. Most azonban, hogy a tejszövetkezet a Parasztszövetség segítségével a gazdasági életbe került, a tejszövetkezet szívtügyiké vált és mindent elkövetnek érdekében és áldozatot is szívesen hoznak.

A Parasztszövetség beszerzte tagjai között a soros ingyen fuvar. Így a gyűjtőtelepekről a kora délelőtti órákban még a nyári melegben is friss állapotban, tehát nem megsvanyodva érkezik az édes tej és gyorsan kiosztásra kerülhet. A tejszolgáltató állomásokon soros gazda vizsgálja, hogy jó tejet kerüljön a kannákba. Ezenfelül a Szövetség biztatja tagjait, hogy tejszolgáltatási köteleességükben ne maradjanak hátralekkel, így lényegesen emelkedett a tejszolgáltatás mennyisége. A Vegyikísérleti Állomás pontos adataiból volt megállapítható, hogy a debreceni környéki átlagos heti négyezer liter tejfelhozal május 20-ika óta a heti 8-9 ezer átlagot érte el. Ezen megállapítás még az új tejár megjelenése előtt történt.

A tej minősége ellen a múltban sok panasz merült fel. A beszolgáltatott tej átlagos zsírtartalma a téli hónapokban legfeljebb 2 százalék, még ez év május 9-én is csak 2,8 százalék volt, július közepére a zsírtartalom a Vegyikísérleti Állomás megállapítása szerint már 3,38 százalékra emelkedett.

Hatósági tejjelállításba a beteges és terhes anyákon kívül a gyermekek 3 éves korig részesülhetnek. A Parasztszövetség biztatására tagjai a tejszolgáltatást egyre fokozták és a tejszövetkezet jelentése alapján a Közellátási Felügyelőség az ellátandó gyermekek korhatárát 6 esztendő korukra emelte fel.

A tejárak szabályozása a mindekorai miniszteri rendeletekben történik. E téren vita nem is merült fel mindeztől. Most a forintra áttéréskor a tej termelői árát a rendelt 50 fillérben, fogyasztói árát pedig a nem önellátó városokban 1 forint 20 fillérben, községek és önellátó városokban 80 fillérben állapította meg. Múltan ezek értelmében a debreceni tejjelátó szabad forgalomban 50 fillérért mérték a tejet,

addig a tejszövetkezet miután a közellátási miniszteriumnak a debreceni közellátási kormánybiztoshoz intézett leiratában Debrecen városát árszabályozás szempontjából nem önellátónak minősítette 1 forint 20 fillérért árusította. Emiatt a vásárlók körében nagy elégedetlenség és zugolódás támadt, minek a gazdasági rendőrség és a Közellátási Felügyelőség közbelépése vetett véget. E pillanatban értesültem, hogy a Tejközpont igazgatója,

Megkezdte működését az új népbírói ötös tanács

Az 1946. évi VII. törvények, amely a köztársaság és demokratikus államforma jogi védelméről intézkedik új népbírói ötöst szervezett és állított fel, a népbírói ötös tanácsot, amely kizárólag ilyen ügyekkel foglalkozik. Elnöke egy táblabíró, tagjai a Kisgazda, Szociáldemokrata, Paraszi Párt és Kommunista Párt egy-egy kiküldöttje. Kihagyta a törvény a szakszervezet és a Polgári Demokrata Párt tagjait. Az új népbírói ötös tanács Debrecenben is megalakult és kedden tartotta első tárgyalását. A tanács elnöke volt dr. Eöry Kálmán táblai tanácselnök, tagok: dr. Bay András Kisgazda, dr. Kondor Lajos Paraszi Párt, Vacs Sándor, Szoc-dem., Farkas József né a Kommunista Párt részéről. Kedden két ügyet tárgyalt a népbírói ötös tanács, elsőnek: Szoboszlai Imre beretyűújfalusi gazdaleány volt a vádlott. A vádat dr. Deák Sándor népbírói képviselte, a védelmet dr. Kéry Lajos ügyvéd látta el. A vád szerint ez év május 19 és 26-án táncos összejövetel volt Beretyűújfaluban, ahová elment szórakozni Balog János rendőr is. Tánc közben összeszólkodott Szoboszlai Balog János próbarendőrrel két ízben is és többek között ilyeneket mondott volna: *egy parasztyúkét külön, mint a rendőr és állítólag sértő kifejezést használt volna a rendőrségre.* és Balog János személyére vonatkozólag is Szoboszlai tagadta a vádat. Balog János szerint dulakodott, majd sértgette őt és a rendőrséget is Szoboszlai de több tanu, Vámos Vince és felesége, Német János arról tett vallomást, hogy csak Balogot illette sértő szóval Szoboszlai a rendőrséget nem és Szoboszlai meglehetősen ittas volt. A népbírói ötös tanács perbeszéd után Szoboszlait felmentette a vád alól. A népbírói ötös tanács felmentette a vád alól.

A második ügy Kovács János nyírbátori kőművesegyé. A vád ellene az volt, hogy Nyírbátorban májusban a községhez tartó olyan kijelentést tett: *»Ez nem zsidóország, hanem Magyarország, itt magyarok laknak és szeretném én azt látni, hogy még egyszer pisztolyos fenyegetéssel hallgassanak ki a rendőrségen.«* Kovács János tagadta a kijelentést. Előadta, hogy ő régi, békebeli szociáldemokrata, 1918 óta tagja a pártnak, 1919-ben vöröskatonára is volt. Őt 1946 májusában ki akarták zární a Szociáldemokrata Pártból, mert dr. Barczikay Jenő nyírbátori bankigazgató bűnjegyében a népbírói ötös tanács mentő vallomást tett s amikor erről tudomást szerzett, akkor itales állapotban kifogásolta azt a mozgalmat, hogy őt a pártból ki akarják zární. Előadta, hogy egy évvel ezelőtt őt a nyírbátori rendőrség politikai osztályán hamis vallomásra akarták rábírní Barczikay ellen és akkor fenyegették,

mint a földművelésügyi miniszter kiküldöttje Debrecenbe érkezett és a tej árát illetően megállapította, hogy Debrecen nem önellátó város és így jelentése alapján a Tejmegállapító Bizottság Debrecenben minden valószínűség szerint az 1 forint 20 filléres viszonteladói tejár mellett dönt.

Tisztázta a vizsgálat a dohánygyári tejjelállítás kapcsán felhozott panaszokat és a hortobágyi tejkészlet átvételét is, amely nem a Tejüzemhez tartozik. A Szövetkezet megfelelő képesítésű üzemvezetőt is alkalmazott már.

megbillensélték, pisztollyal fenyegettek. Ilyen előzmények után mondta a rendőrségre vonatkozó kijelentését a községhez tartó kizárólag indítványval kapcsolatban. A bíróság több tanu hallgatott ki, akik szerint Kovács régi szociáldemokrata, tudják, hogy vöröskatonára is volt. Több tanu szerint erősen ittas is volt. A tárgyalás feszült izgalom között folyt le, az elnök többször rendreutasítja a hallgatóságot. Az ügyész kérte a bizonyítás kiegészítését és egy kommunista tanu kihallgatását arra vonatkozólag, hogy Kovács meg akarta vesztegetni a rendőrséget, nehézaranyakat ígért, ha ezt az ügyet elsimítják. A védő meg azt kívánja bizonyítani, hogy a vádlott erősen ittas volt, amikor a kifejezéseket megette.

A bíróság újabb tanu kihallgatására a tárgyalást elnapolta.

Megtörtént a B-listázás a bíróságnál

A debreceni és szegedi Itélőtábla területén működő táblabírákat, törvényszéki, járásbírákat ügyészeket, fogalmazási tisztviselőket, jegyzőket egy létszám- és bizottság bírálta el és végezte el a B-listázást Budapesten. A létszám- és bizottság elnöke volt dr. Bojta Béla igazságügyi államtitkár (Szoc dem), Szőnyi Sándor igazságügyi főigazgató (Kommunista) és Friss Sándor a szakszervezet részéről.

A bizottság munkájának eredménye még nem ismeretes, nem érkezett le Debrecenbe a döntés. A segédhivatali létszám- és bizottság elnöke Hajdu Endre min. tanácsos, a fogházoroket más bizottság vizsgálta felül, ennek elnöke dr. Bajor László, a miniszterium népbírói osztálya vezetője.

A júliusi villany és gáz számlázása körül

A Gazdasági Főtanács a fővárosi vezetőségével egyetértően elhatározta, hogy a háztartások által augusztus 1-ig bezárólag fogyasztott víz, gáz, áram- és csatornahasználati díjat csak a forintdíjzárás 40 százalékában szabad számlázni. Ha valaki ennél nagyobb számlát kapott és azt már kiegyenlítette, a többletet a művek a fogyasztó javára írják.

A Gazdasági Főtanács döntése egyelőre csak Pestre vonatkozik, holott Debrecenben is nagyon sok a panasz az áram és gázfogyasztók körében, hogy különböző okoknál fogva a júliusi fogyasztást is forintra számlázza a Villágítási Vállalat. Ilyen irányban számtalan panasz fogott be.

A gázfogyasztók azonkívül sokalják a magas mérőért.

Kaptuk a következő sorokat: A telefondíj, posta, államvasúti díj, szabás stb. után újabb meglepetés érte ezúttal a villanyáram fogyasztó közönséget. Az elmúlt hónap végén a villanyzárlás órákat hagyott lakásomon hogy kb. 25 fill-1 Kitevő számlát fizetem meg. Másnap annak rendje és módja szerint elmentem a Villágítási Vállalathoz, ahol azzal fogadtak, hogy a számlázás le van zárva és már forintra fogják a számlát megállapítani és kiküldeni. Most jött aztán a meglepetés! Tegnap újra kihozták a villanyzárlást. Az összeg 13 Forint!! (Mégsem, hogy ennyi egy heti fizetésem.) Amif a fogyasztóközönség egy része kb. 25 fillért kapott, a másik része több, mint 50 szerezett kötelese fizetni vagyis kb. 15 forintot! Miért nem küldték ki idejében 2-3 nappal a befizetési határidő előtt a számlákat, hogy akik nem találják otthon hivatali elfoglaltságuk miatt, mánap kifizethessék számlájukat. Sürgős intézkedést kérünk. Aláírók.

Csehszlovákia 2500 mozdonyt, tízezer vasúti kocsit, öt évi adót követel Magyarországtól

Párisban hétfőn nyilvánosságra kerültek azok az újabb követelések, amelyeket Csehszlovákia Magyarországgal szemben felállított. Ezek szerint vissza kellene szolgáltatnunk mindazokat a járműveket, amelyek a bécsi döntés idején a magyarok által megszállt szlovák területen voltak, vagy ott kellett volna lenniök. A csehszlovákok ezenkívül kétezeröttszáz mozdonyt és tízezer

vasúti kocsit is követelnek, valamint mindama adónak a csehszlovák államkincstárba való befizetését, amelyet Magyarország az ötévi megszállás ideje alatt behajtott Végül Magyarországnak kártalanítania kellene a bécsi döntés területén maradt valamennyi szlovákot és használati díjat kellene fizetnie a vasut, a posta és a távirtdá ötévi birtoklási jogáért.

Szabályozták a tandíjat az egyetemeken és a főiskolákon

MTI jelenti: A vallás- és közoktatásügyi kormányzat az egyetemeken és főiskolákon a tandíjakat újabb szabályozta. Az e tárgyban kibocsátott rendelet szerint a tandíjfizetés kötelezettség mérve a hallgató, vagy eltartója vagyoni jövedelmi helyzetétől, valamint a tanulmányi előmenetelétől függ. A rendelet e szempontokat figyelembevéve a hallgatókat hat csoportra osztja. A csoportok mindenikében a fizetendő tandíj összege a hallgató tanulmányi előmeneteléhez igazodik. Az egyes csoportokban fizetendő tandíj összege a rendelet úgy állapítja meg, hogy a a szociális szempontokat teljes mértékben kicéngíti. A fizetendő tandíj összegének ez a megállapítása lehetővé teszi szegény szülők tehetséges gyermekei részére a felső fokot való tanulmány folytatását. Ha a tanuló szülője, vagy eltartója két, vagy több gyermek ellátásáról gondoskodik, a hallgató ennek megfelelően kevesebb tandíjat fizet. A rendelet egyébként még a tandíj befizetésre tartalmaz a multtal szemben lényeges újításokat.

Lengyelország kártérítést követel Olaszországtól és Magyarországtól

Rzimowszky lengyel külügyi miniszter — jelenti az amerikai rádió — vasárnap Párisban kijelentette, hogy Lengyelországnak jövátételei követelése van Olaszországgal és Magyarországgal szemben azokért a károkokért, amelyeket ennek a két országnak hadereje okozott Lengyelországban a szovjet frontra való felvonulása során. Lengyelország — füzte hozzá a külügyminiszter — hajlandó azonban az érdekeltektől állomokkal ez ügyben közvetlenül is tárgyalni, hogy a jövátételei kérdést felvetésével a párisi értekezlet munkája ne hogy még nehezebbé váljék.

Tudnivalók a forgalmi adóról

Általános forgalmi adófizetésre kötelezettek érintett rendeltek egyes fontosabb részleteit alább ismertetjük: A vonatkozó rendelet értelmében a belföldi forgalomban áruk előállításával (termelésével) foglalkozó adóalanyok ezen rendeletben felsorolt kivételről eltérve 10 százalékos általános forgalmi adót kötelesek fizetni. Ezen rendelkezéssel szemben egyes ellenőrzések alkalmával azt állapította meg a magyar pénzügyigazgatóság, hogy különösen a kisipar körében történt áruk előállításából befolyt bevétel után csak 3 százalékkal adóztak, holott csak a kereskedelmi tevékenységet folytató továbbá a munka és szolgáltatásellátást végző adóalanyok fizetnek — a kivételről eltérve — 3 százalékos általános forgalmi adót.

Tehát a saját előállítású áruk forgalmából származó bevételek után a kivételről eltérve 10 százalékos átt. forgalmi adót jár.

Saját számlára történik az áru előállítás, ha az előállító saját tulajdonában vagy rendelkezése alapján álló árukból (anyagból) termel árukat. Ezzel szemben bér munkában történik az áru előállítás és ezen tevékenység csak 3 százalékos átt. forg. adó alá, ha az előállító kizárólag vagy túlnyomó részt a megrendelő által adott anyagból állít elő árukat.

Megjegyezni kívánja egyúttal a magyar pénzügyigazgatóság, hogy ha kereskedelmi tevékenységet folytatók bér munkában állítana kelő árukat (pl. cipőgyártók) ezen áruk eladásából elért bevételek után szintén az áru előállítókra megállapított adókulcsal kötelesek adózní, míg a bér munkát végző a munkadíja után 3 százalékkal adózik.

Figyelemzteti a pénzügyigazgatóság az adózókat, hogy beadási ví benyújtása mellett adózatok a havonként esedékes átt. forg. adót két részletben tartoznak megfizetni. A hónap 1-15. napjáig terjedő első felében elért nyers bevétel alapján járó átt. forg. adót legkésőbb a tárgyhó 20. napjáig, a hónap felében elért nyers bevétel után esedékes átt. forg. adót pedig a tárgyhónapot követő hó 5. napjáig kell befizetni.

Ugyanezek a tárgyhónapot követő hó 5. napjáig kell a beadási ivatek beenyújtni.

Egyidejűleg felhívja a pénzügyigazgatóság a célszolgálatadózókat, hogy a a célszolgálat befizetése után az átt. forg. adó lezámolása végett könyveikkel a forgalmi adóhivatálnál azonnal jelentkezzenek — Pénzügyigazgatóság.

Groza a béketárgyalásokról és a határokról

Bukarest, aug. 13. Groza miniszterelnök, a román rádió jelentése szerint, hivatalos nyilatkozatot adott ki, amelyben vázolta Románia állásfoglalását a béketárgyalással kapcsolatban. Elsősorban rámutatott azokra a gazdasági nehézségekre, amelyekkel a román állam küzd és kiemelte, hogy a szövetséges hatalmaknak számolniuk kell Románia gazdasági helyzetének megjavításával, illetve megszüldésével. Ezért, hogy a román állam helyreállítsa nemzetgazdaságát és megjavítsa nemzetközi gazdaságait, biztosítani kell a román gazdasági élet szabad fejlődését, valamint enyhíteni kell Románia fegyverszüneti kötelezettségeit. A dunai hajózás kérdésével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy annak megoldása nem a békeértekezletre, hanem kizárólag az illetékes államokra tartozik. A továbbiakban Románia határainak kérdéséről vázolta s a román nép elismerését és köszönetét fejezte ki Eszakerdély visszacsatolásáért. Kiemelte, hogy Románia keleti és északi határait mostani formájukban állandónak tartja, azoknak megerősítéséhez szerinte nem fér kétség. Ugyanez vonatkozik a mostani bolgár-román határookra is. (MTI)

Szó van az üzletberek csökkentéséről

Rónai Sándor kereskedelmi miniszter Székesszékéről kijelentette, hogy a Gazdasági Főtanács foglalkozik az üzletberek kérdésével és néhány napon meghozza a döntést. Ha valóban megtörténik az üzletberek csökkentése, ezt csak olyan mértékben lehet megtenni, hogy ne veszélyeztesse az államháztartás egyensúlyát.

A bolgár kereskedelmi miniszter Budapesten

Kedden reggel Budapestre érkezett a bolgár kereskedelmi miniszter, aki megérkezése után felkereste Rónai Sándor kereskedelem és szövetkezetügyi miniszter, akivel az árucserforalmi egyezmény egyes pontjairól tárgyalt. A bolgár miniszter és kísérete tovább utazik Párisba és a bolgár-magyar árucser egyezmény részleteit Párisból visszafelé jövet tárgyalja le.

Románia néhány déli megyében nagy sáskajárás pusztít. Az illetékes hatóságok katonai repülőgépek igénybevételevel akarják megakadályozni a sáskajárás további terjedését. Az említett vidéken teljesen elpusztította a sázaraszág által is már részben tönkretett termést.

MOTORKERÉKPÁR, KERÉKPÁR és VARRÓGÉP
speciális égetett zománcozása különböző színekben is
RESZLER SÁNDOR
zománczó mester és műszerész
Műhelyében, Saliórom-utca 18.
Évvezetés gyökörrel, izléssel, szép munka.
Hogyszerés, javítás.

CSOKONAI SZÍNHÁZ
Szerdén jél 7 órákor
Süli Mani és Rajz Jancsi fellépésével
Ilyenek a férfiak

A Kisgazda Párt az igazságos békéért

A Független Kisgazda Párt a heti tevékenysége a jogos magyar béketervezet jegyében zajlik le. A párt az igazságos békét kívánja szolgálni, amikor béketervezetünk ismertetését Nagy Ferenc, Kovács Béla, Vargha Béla, Balogh István, Balla Antal, Oltványi Imre és több más párt-

vezető szavain keresztül tudomására hozza mind a párt tagjainak, mind az ország egész közvéleményének. Bizunk benne, hogy ez a mindenkit egyformán érdeklő kérdés meghallgatásra talál mind otthon, mind Párisban.

Szemle a forintos állatvásáron

A tegnapi állatvásáron a mult-heténél is nagyobb volt felhajtás. Az árak nagyjából ugyanazok, mint múlt kedden, 16 2000-2500 forintot téhen ugyanannyi inkább csak nézelődők, mint igazi vásárlók jártak az állatok között. Legtöbbjének magának is volna eladható állatja s az árak felől kíván tájékozódni.

Igen kevés vásár jött létre. Kevés a pénz még mindig. Egy vidéki község birája is ott járt, lovat akart venni. Egy igen szemrevaló loért 3000 forintot kért a gazdája. A községi bíróságon ment tovább: *Az egész falunak nincs annyi pénze... Egy timár egy szép hároméves csikót vett 3400 forintért.*

A malacok felé menet egy hatalmas, majdnem tehénmagyságu disznó hívja fel mindenki figyelmét. nagy gyűrűben állják körül gyönyörködnek benne. Lehet vagy 180 kiló. *800 forint az ára* Sok a malac, de itt is kevés a vásár. Egy négy-ötnapos malacot boldogan visz új gazdája hazá. *145 forintért vette.* Egy gazda sétánk végén azt mondja bucsuzól: *Lesznek még ezek az árak alacsonyabb is, meglátja. Sok teher van a gazdán, fizetnie kell s rossz volt a termés. Most a kevés jószágából akar pénzt csinálni...*

Kisgazdapárti gyűlés és gyermekotthon avatás Haldérszoboszlón

Egy tétől talpig kisgazda képviselő Z. Nagy Ferenc volt vendége tegnap a pártnak. A piacon négyülés keretében számolt be a közelmúlt eseményeiről. Ismertette a párt törekvéseit, amely a tiszta, igazi magyar demokrácia kiépítésén fáradozik. Beszélte a mindenki által becsült forintról, amelynek előteremtése a semmiből, szinte világsoda, éppen ezért minden dolgozónak, szellemi és fizikai munkásnak meg kell becsülni. Helyesülleg fogadta a nagyszámú hallgatóság a különböző belpolitikai bejelentéseket, melyek a közeljövőben várható, mi által sok kellemetlen torturát szüntetnek meg.

Hajdusoboszlónak ezenkívül más, nagyfontosságú eseménye is volt. A Gyermek Otthon avatása. Hosszas fáradozás, küzdelmes harcok után jött létre a társadalmi egyesületek összefogó munkája gyümölcséeként a Gyermek Otthon, ahol jelenleg 30 hadbavonult és szegény hadirokkant gyermek érzi a társadalom szeretetének gyümölcsét, a tiszta rendes szobát, a napi ötszöri tápláló étkezést, ingyen fürdözést, nevelést, gondozást. Több mint két hónapja működik már az intézmény, az ünnepélyes felavatásra azonban még csak most került sor. Az ünnep nívóját emelte a budapesti vasutasok 50 tagu szimfonikus zenekarának tiszteletére, majd este a moziban adott hangverseny, mely igazi élmény volt a szoboszlóiaknak. (I. I.)

Két és félhold erdő legett Halápon

A debreceni rendőrség büntető osztályának jelentették, hogy a Haláp '79 és 80 számú tanyák közötti erdőben nagy tűz pusztított. Megállapítását nyert a tanúkihallgatásokból, hogy az erdőben levő lőszer kirobbanása okozta a tüzet. A környék tanyái lakossága emberfeletti munkát végzett, az oltási munkálatok kapcsán a tüzeses során két és fél hold erdő égett le.

IPAROSOK FIGYELMÉBE!
Gomblyukötő, ezücs, zsák, cipész, szabó és női varrógépek speciális javítása, keréknár gramofon, rádió javítása és eladása, alkatrészek. — HORVÁTH TIHAMÉR
Deák Ferenc utca 9. Tel.: 404. B.

Vonat és UNRRA gépkocsi karambolja

Sulyos szerencsétlenség történt a H-rtobágy maíom előt. A Kisállomás felől közeledett a helyérdekű vasút 7 kocsiból álló szerelvénye. Amint a menthely felé közeledett a vonat, a mozdonyvezető a lombosítottól nem látta hogy a Bözörményi útról egy UNRRA tenergépkocsi közeledik.

A tehergépkocsi vezetőjének sikerült áthajtani a síneken a vonat előtt, de az autó hátsó részében ülő két utas az összeütközés veszélyétől való félelmében meggondolatlanul leugrott a gépkocsiról. Az egyik főfinék leug-

rás után sikerült elszaladni a közelgő vonat elől. A másik férfi — Kolbai Sándor 40 éves közel-látási eladó, Bajcsy Zoltán 10. szám alatti lakos — azonban oly szerencsétlenül esett a sínekre, hogy nem volt ideje felállani és a vonat mozdony 27 méteren át maga előtt toltta. Az eszméletlenül állapotban levő és erősen vérző Kolbait a mentők részestették elsősegélyben és a sebészeti klinikára szállították. Súlyos belső sérüléseket szenvedett és állapota életveszélyes. A szerencsétlenség ügyében azonnal megindult a vizsgálat.

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság debreceni naggyűlése

A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság augusztus 24-én és 25-én rendezte meg hajdúmegyei naggyűlését Debrecenben. A Budapest megtartott nagyszerű országos kongresszus után igen nagy jelentősége van ennek a nagyszabású szovjetbarát ünnepségnek.

Ma már szerte az egész világon létesültek társaságok, melyek azt a célt tűzték maguk elé, hogy népük és a Szovjetunió népe között a kapcsolatot elmélyítsék. E társaságok megalakítására az vezetett, hogy a világ végre megismerje a Szovjet Uniót az oly sokáig tartó mesterséges elzárás és elszigeteltség után.

A nagyrészt fővárosi előadók és operaházi előadóművészek segítségével rendezendő naggyűlés első estjén a társaság debreceni fiókja magas színvonalú hangversenyt rendez, amelyen híj szerint Basillides Mária, a kiváló budapesti művész is fellép. A naggyűlés iránt városszerte élénk érdeklődés mutatkozik.

Vasárnap lesz a Független Ifjúság hangversenye

Vasárnap este fél 8 órakor az Arany Bika szálló dísztermében művészi hangversenyt rendez a Független Ifjúság. A hangversenyre, mely az újjászervezett Független Ifjúság első kulturális megmozdulása lesz, sikerült megnyerni a Debrecenből Budapestre került kitűnő szoprán énekesnőt, Mátyás Mária, a Magyar Állami Operaház társját, Kutaszky Madakát, a nagy tehetségű hegedűművésznőt, valamint a rádió ban nemrégiben nagy sikerrel szerepelt Máv szimfonikus zenekart. A hangverseny iránt Debrecen zenekedvelő társadalmában már is nagy érdeklődés nyilvánul meg s annak biztos bevétele a Független Ifjúság népi kollégiuma felállítására költségeire fordítja.

Szerkesztőségi üzenet

Többek érdeklődésére közöljük, hogy a Petőfi és Apolló mozgósírházak műsorát azért nem közöljük, mert nevezett mozgósírházak nem tartják szükségesnek, hogy azt lapunkba feladják. Félreértés az, hogy az újság kötelessége egy üzleti vállalkozás propagandáját a közönség elé vettetni, az üzleti vállalkozás, nevezetesen jelen esetben a mozgósírházak kötelessége, hogy a sajtón, mint propagandaszakoszon keresztül tájékoztassák közönségüket, üzletfeleiket, vagyis a mozilátogató közönséget. Ha a mozgósírházak a tarifális díj mellett propaganda anyagukat leadják, azt természetesen kötelességünk közölni s ha ez bekövetkezik, közölni is fogjuk. Arra vonatkozóan, hogy legalább a filmek ismertetésével, kritikával tájékoztassuk az olvasóközségünket, közölnünk kell, ezt most nem tartanánk alkalmas időpontnak megkezdni, mert hiszen nem minden film jó s ha bannelyikről megérdemelten rossz kri-

Paradicsomot, paprikát, hulló almát, uborkát minden mennyiségben átvész a Hajdúsági Konzervgyár (Díószegi-út) 30 napra belül történő fizetésre. Telefon : 84.

A FÜGGETLEN IFJUSÁG HIREI

A Független Ifjúság debreceni tagjainak figyelmébe! Felhívom az R-Z betűs tagok figyelmét, hogy a. hó 14-én igazolványuk kicserélése végett haladéktalanul jelenjenek meg. Akik legkésőbb augusztus 20-ig régi igazolványukat nem utítták meg, megszűnnek a Független Ifjúság tagjai lenni. — Felkérem a Független Ifjúság isány és fia tagjait, hogy hűdi. fogoly szolgálatra minél nagyobb számban jelenjenek meg ma délelőtt 9 órakor az ifjúsági irodában. — Ma d. u. 4 órakor vezetőségi ülés. — A leányosoport holnap d. u. 6 órakor vezetőségi ülést, 6 órakor ösztágyülést tart. — Ifjúsági jelvény 3 forintért kapható.

Közbeszólás

Uj pénzünk védelmét igen helyesen minden eszközzel próbáljuk kiépíteni, azonban pénzünk védelmére nem a „forint” védelmére kellene kezdeni, hanem a fillért kell védeni, annak kell becsületét szerzeni. Ha azután a fillért megvédjük, akkor természetesen megvédjük a forintot is.

Nem lehet annak a közfudatba átmenni, hogy a forint volna a legkisebb pénzegység, vagy abból 10, 20, 30 fillért visszakarálni volna helyes, vagy visszaadni abból nem volna kötelesség. Pénznüket rontja az, aki nem kéri vissza a visszajáró 10 fillért, hanem megelőgszik azzal a választással, hogy nincs visszaadnivalóm s akkor akinek visszajár, legyint a kezével, mint aki azt kívánja kifejezni, hogy „Nem számít!” Pedig számít és pénzünk értékét rontja az, aki nem vesz tudomást arról, hogy van kétfilleresünk és azt nem kéri vissza.

A kereskedőknek éppen pénzünk védelmében el kell látniok magukat aprópénzzel, hogy visszazadják a filléreket. A villamosvasutakon a kalauz nincs ellátva aprópénzzel. Az nem megoldás, hogy a megváltott jegyre a kalauz kívánságra ráírja, hogy szakaszjegy váltása esetén visszajár negyven fillér, hogy azután a közönség ilyen jeggyel az időt pocskolva menjen be a Helyi Vasút pénztárhoz, ott kéri vissza a negyven fillért. Tessék ellátni a kalauzokat aprópénzzel és ha elfogy, a főkalauz becsússzon időközönként újabb aprópénzt rendelkezősükre.

Nem lehet túrni, hogy a legkisebb pénznek a forintot tekintés akárki, hogy azután majd a forintot is előbb-utóbb otthagyja és kezdje egy nagyobb pénzegségnél a pénz értékének számítást. Nem forintvédőknek kell kiküldeni a piacokra, hanem fillérvédőknek. Szerezzék meg a fillérnek a megbecsülést!

*** MINDENT OLCSÓN!** Kalap, szövet, nyakkendő, férfing és zsebkendő KISS-től Alföldi palota.

GYÁSZROVAT

Zombor Lajosné Lukács Erzsébet Máv. segédtiszt neje 26 éves korában elhunyt. Temetése szerdán 4 órakor lesz a Köztemetés II. B. ravatalozójából református szertartással. Temető u. 14. Pusztai temetkezés.

G. Szabó Lőrinc

nyug. mozdonyfelvigyázó 72 éves korában Mikepéresen elhunyt. Temetése pénteken délelőtt 10 órakor lesz a Köztemető ravatalozóterméből a ref. egyházi szertartással. — Gyászolják: felesége szül. Pauczyk Lina, gyermekei G. Szabó Lőrinc író feleségével és gyermekeivel, G. Szabó Zoltán MÁV tőtanácsos feleségével és gyermekeivel, G. Szabó Jolánka ny. tanítónő, G. Szabó Gábor ref. lelkész feleségével és gyermekeivel, valamint sógorai, sógoronő és a kiterjedt rokonság. Lakás: Mikepéres. Minden külön értesítéstől (gyászlap) helyett Gebauer temetkezési vállalat.

FORINTÉRT legolcsóbban só, paprika, cigaretta papir és hüvely Adorján László fűszer-, gyarmat-, festék és rövidáru nagykereskedésében. Piac-u. 83.

